Měsíčník
EU aktualit

číslo 110,
listopad 2012

strana 2 | Události: Říjnový summit projednával Bankovní unii

strana 6 | Sloupek Komise: Kdy čeká Evropskou unii další rozšíření?

strana 8 | Drobnohled: Návrh nových operačních programů je na světě

strana 9 | Hlavní téma: Evropský stabilizační mechanismus

strana 13 | Průvodce podnikáním: Rumunsko

ČESKÁ SPOŘITELNA

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 956 718 012
EU_office@csas.cz
http://www.csas.cz/eu

EU OFFICE (KANCELÁŘ PRO EU)

Jan Jedlička
manažer EU Office
+420 956 718 014, jjedlicka@csas.cz

Tomáš Kozelský
+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Iva Dlouhá
+420 956 718 015, idlouha@csas.cz

Helena Chamerová
+420 956 718 012, hchamerova@csas.cz

EKONOMICKÉ A STRATEG. ANALÝZY

David Navrátil
hlavní ekonom České spořitelny
+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

GRANTIKA ČESKÉ SPOŘITELNY

Richard Lev
ředitel odboru Projektové poradenství
+420 731 192 877, lev@grantikacs.com

Máte zájem o realizaci projektu s podporou fondů EU? Hledáte financování rozvojových plánů? Plánujete expanzi do zahraničí? Chcete získat více informací? Prosím, obraťte se na nás.

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Evropská komise

EurActiv.cz
Informace o evropské politice v češtině
www.euractiv.cz

Vážení čtenáři,

v měsíci říjnu v evropském integračním procesu dominoval zejména pravidelný podzimní summit. Zde se šéfové vlád a států dostali do křížku nad tématem bankovní unie, konkrétně nad její první částí – společným bankovním dohledem pod taktovkou Evropské centrální banky.

Fotbalovou optikou jsme mohli sledovat souboj jižního křídla EU v čele s Francií a severněji položených evropských zemích, které vedlo Německo. Francouzský prezident François Hollande skóroval tím, že ustál německé výhrady na přílišný počet dozorovaných bank. Dle kompromisního řešení bude ECB dozorovat skutečně všech 6 000 bank eurozóny. Němci a jejich příznivci zase vyrovnali prosazením odkladu startu celého projektu, neboť se obávali ukvapeného řešení šitého horkou jehlou. Ten by neměl být odstartován již od 1. ledna 2013, ale až v průběhu příštího roku. Stranou duelu nezůstal ani tým kapitána Petra Nečase, který o sobě dal hodně vědět. Jak před summitem, tak i po něm je stále ve vzduchu možnost českého veta celého projektu. Důvodem je obava o možný negativní dopad společného dozoru na finanční zdraví našeho bankovního sektoru.

Druhou klíčovou zprávou v měsíci říjnu byla ta, která se nestala. Překvapení se nekonalo a německý ústavní soud nezamítl ratifikaci stálého záchranného fondu eurozóny – tzv. Evropského stabilizačního mechanismu (ESM). Dne 8. října tak ESM slavnostně začal fungovat a čeká na první zájemce o pomoc z jeho fondů. Záchranný fond, někdy též přezdívaný „euroval“, bude disponovat úvěrovou kapacitou 500 miliard eur a na rozdíl od svého dočasného předchůdce (EFSF – European Financial Stability Facility) bude kromě přímých půjček státům ve finančních problémech moci úvěrovat i problémové banky či přímo vstupovat na dluhopisový trh a zde nakupovat státní dluhopisy členských zemí. Zdá se, že ESM bude vývoj evropského finančního trhu a následně i reálné ekonomiky ovlivňovat čím dál tím více. Také proto jsme mu věnovali aktuální hlavní téma Měsíčníku, které zpracoval Tomáš Kozelský.

Iva Dlouhá pokračovala v pokrývání členských zemí EU z hlediska podmínek pro podnikatele. S příchodem prvního sněhu se nám příliš nechtělo přesouvat z přímořské oblasti Balkánu – z říjnového minulého Bulharska jsme se přesunuli do Rumunska. A čím je Rumunsko pro podnikatele zajímavé? V Evropě již nenajdete příliš zemí, které netrpí přílišnou zadlužeností (veřejný dluh 33 % HDP), mají růstové vyhlídky (příští rok se zde čeká téměř 3procentní růst) a přitom je zde o polovinu levnější pracovní síla a korporátní i osobní daně se sazbou pouze 16 %. Více prozrazovat nebudu, nalistujte stranu ocejchovanou nešťastným číslem 13.

Helena Chamerová pokračovala v exkurzi evropskou integrací proti proudu času a přistála v roce 1986, kdy byl přijat Jednotný evropský akt. Při čtení jejího příspěvku, který se hemží pojmy jako reforma rozhodovacích procesů, právo veta v oblasti národních zájmů či politika prázdné židle (také jste nevěděli co to znamená?) čtenáře nemůže nenapadnout, že handrkování o vliv v EU, které má někdy podobu až krize rozhodování, rozhodně není vynález několika posledních let. V minulosti bylo již více křižovatek a krizových momentů, které Unie nakonec úspěšně překonala. A jaké bude nakonec vyústění té současné „krize“? To nikdo neví, ale štěstí přeje připraveným a informovaným (čtenářům Měsíčníku EU aktualit). Přeji Vám krásný barevný podzim!

Jan Jedlička

Říjnový summit řešil především otázku bankovní unie, kterou v září představila Evropská komise. Evropský parlament nesouhlasí se snižováním víceletého finančního rámce na roky 2014–2020. Evropská komise požádala členské státy o dodatečných 9 miliard eur na doplnění rozpočtu pro letošní rok. Jedenáct členských zemí se dohodlo na přijetí daně z finančních transakcí. Komise představila nový recept na zlepšení vnitřního trhu.

POLITIKA

Říjnový summit projednával Bankovní unii

V Bruselu se konal **pravidelný podzimní summit Evropské rady**, který řešil především dvě témata. Dominantním z nich byla realizace bankovní unie, která byla představena v září Evropskou komisí a vyvolala bouřlivou diskusi. Vedlejším tématem jednání šéfů států a vlád pak bylo hodnocení provádění Paktu pro růst a zaměstnanost.

Dotvoření hospodářské a měnové unie

Členové Evropské rady na summitu diskutovali **zprávu o posílení hospodářské a měnové unie** (neboli vznik bankovní unie). V první fázi by se vytvořil jednotný mechanismus dohledu nad bankami, který by měla provádět Evropská centrální banka. Ta by si měla jednotnou supervizi delegovat na národní regulátory, bude mít však pravomoc kdykoliv zasáhnout.

Závěr summitu vyzněl kompromisně. Francouzský prezident François Hollande prosadil, že by se **společný dohled vztahoval na všech zhruba 6 000 bank v eurozóně**, německá kancléřka Angela Merkel zase docílila odložení platnosti bankovní unie. Legislativní rámec společného dozoru sice **vznikne do 1. ledna 2013**, jeho samotný výkon však bude realizován v průběhu příštího roku. Až bude jednotný mechanismus dohledu v provozu, bude Evropský stabilizační mechanismus (ESM) moci rekapitalizovat banky přímo.

Otázka **dalších pilířů bankovní unie** – tedy harmonizace vnitrostátních rámců pro řešení problémů bank a společné pojištění vkladů – by měly být řešeny na následujícím summitu v prosinci. Bankovní unie se sice bude vztahovat pouze na státy eurozóny, ostatní země se mohou v případě zájmu dobrovolně připojit. Nicméně na schvalování tohoto převratného projektu se budou podílet všechny členské státy EU a každý z nich disponuje právem veta.

Pakt pro růst a zaměstnanost

Evropská rada se také zabývala **hodnocením provádění Paktu pro růst a zaměstnanost**, který má posílit růst, investice a zaměstnanost v Evropské unii. Hlavy členských států uvítaly dosažený pokrok a vytyčily oblasti, ve kterých je potřeba zvýšit úsilí, např. zvýšení investic do růstu, prohloubení jednotného trhu, rozvoj dopravních, energetických (dotvořit vnitřní trh s energií do konce roku 2014) a digitálních sítí v EU (dotvoření jednotného digitálního trhu do roku 2015), podpora výzkumu a vývoje, zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu atd.

http://www.european-council.europa.eu/home-page/highlights/economic-and-monetary-union-and-growth-and-jobs-on-the-summit-table?lang=cs

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/133028.pdf

Česká republika s Bankovní unií nesouhlasí

Parlament České republiky vyjádřil nesouhlas s ustavením jednoho z klíčových bodů budované bankovní unie – jednotného dohledu ECB. Stejný postoj na summitu zastával i premiér Petr Nečas, který žádá legislativní vymezení záruk, jinak hrozí použitím veta. Společný bankovní dohled pod taktovou ECB by se sice nevztahoval přímo na domácí peněžní ústavy, ale na jejich mateřské společnosti, které vesměs sídlí v zemích platících eurem. Panuje pak obava, že by po přijetí bankovní unie zahraniční matky mohly ze svých tuzemských dcer nadměrně stahovat finanční prostředky.

http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu0/clanek/poslanci-i-senatori-se-postavili-proti-jednotnemu-dohledu-ecb-eu-bankovni-unie-cr-010346

ROZPOČET

Dlouhodobý unijní rozpočet 2014–2020 se podle EP nemá snižovat

Europoslanci ladili své postoje pro vyjednávání se členskými státy ohledně **víceletého finančního rámce EU pro léta 2014 až 2020**. V přijaté rezoluci dali najevo, že nepodpoří žádný kompromis, který by nevedl k rovnováze mezi příjmy a výdaji dlouhodobého unijního rozpočtu. Výše rozpočtu by měla **minimálně zůstat na současné úrovni**. Národní rozpočty členských států od roku 1988 rostou v průměru rychleji než rozpočet EU, který každoročně představuje asi 130 miliard eur, což je přibližně 1 % hrubého národního produktu EU.

„Zmenšování evropského rozpočtu v porovnání s rozpočty národních států je ve zřejmém rozporu s rozšiřováním kompetencí a úkolů, které Unii svěřuje Smlouva, a s politickými rozhodnutími, které přijímá samotná Evropská rada – zejména s vývojem ohledně posílení evropské ekonomické politiky," píše se v rezoluci.

Europoslanci schválili usnesení výraznou většinou, což jim pro jednání se členskými státy zajišťuje dobrý výchozí bod. Jednotlivé členské země totiž mají na budoucnost evropského rozpočtu rozdílné názory. Pokud nebude v unijním rozpočtu dost peněz, nebude mít Evropa podle europoslanců dostatek prostředků na realizování politických priorit shrnutých v prorůstové Strategii Evropa 2020.

Parlament také žádá o **transparentnější a spravedlivější metodu financování rozpočtu**, bez rabatů či opravných mechanismů. V samostatně přijatém usnesení poslanci volají po jednodušším systému vlastních zdrojů založeném na DPH. Dále poslanci vítají plánovanou daň z finančních transakcí a uvádějí, že by měla být použita ke snížení národních příspěvků do rozpočtu EU těch států, které ji zavedou.

Konzervativní vlády, jako například ta britská, **požadují snížení rozpočtu**. K tomuto postoji se letos v lednu připojila i Česká republika. Jiné země poukazují na to, že peníze

použité na evropské úrovni pomáhají Evropě na cestě z krize.

Kyperské předsednictví v Radě EU přišlo s návrhem na snížení víceletého finančního rámce pro léta 2014–2020 **nejméně o 50 miliard eur.** Mimořádný summit EU o příštím víceletém finančním rámci se bude konat 22. a 23. listopadu. Jeho cílem bude nalézt politickou shodu, která by sloužila jako základ následujícím jednáním mezi Radou a Parlamentem.

http://www.europarl.europa.eu/news/cs/pressroom/content/20121019IPR54020/

http://www.europarl.europa.eu/news/cs/pressroom/content/20121019IPR54021/

http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/dlouhodoby-unijni-rozpocet-se-podle-europoslancu-nema-snizovat-eu-vicelety-financni-ramec-ftt-010337

Komise požádala o dodatečné miliardy

Komise přijala změnu rozpočtu, která jí má umožnit plnit právní povinnosti vůči příjemcům z fondů EU. **Evropská komise požádala členské státy o dodatečných devět miliard eur** (cca 225 miliard Kč) na doplnění mezer v unijním rozpočtu pro letošní rok. **Česká republika** by měla zaplatit podle stávajícího klíče přibližně **180 miliónů eur** (cca 4,5 miliardy Kč). Česká republika se však zatím k žádostí odmítla vyjádřit, dokud neproběhne jednání kabinetu.

Bez této dodatečné částky by Komise **nemohla dostát svým závazkům,** například financovat projekty z fondů EU či hradit stipendia v rámci studentského programu Erasmus. Na mezery v rozpočtu předem Komise upozorňovala, protože byly plánovány vyšší výdaje než prostředky, které by je měly pokrýt.

Studentskému programu Erasmus chybí podle informací Komise dalších 90 milionů eur. Bez nich se bude muset výrazně snížit počet či výše stipendií. Další peníze ve výši 423 milionů eur jsou potřeba na pokrytí mezery **v rozpočtu výzkumných programů EU**. Nejvyšší částku však potřebuje unijní kohezní politika, a to ve výši 8,3 miliard eur.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1137_cs.htm

http://www.euractiv.cz/print-version/clanek/komise-pozadala-o-dodatecne-miliardy-na-erasmus-a-fondy-eu-cr-zatim-mlci-010338

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

Daň z finančních transakcí bude, zavede ji jedenáct zemí

Jedenáct zemí eurozóny se společně rozhodlo, že přijmou dlouho diskutovanou daň z finančních transakcí (financial transaction tax – FTT). Jedná se o Německo, Francii, Belgii, Estonsko, Řecko, Itálii, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko. Německu a Francii se podařilo přesvědčit dostatečný počet zemí pro mechanismus **tzv. zesílené spolupráce**, který umožňuje členským zemím spolupracovat i v případě, že se některé státy nechtějí v daném okamžiku zúčastnit. Aby mohla tato spolupráce začít fungovat, musí se do ní zapojit alespoň 9 členských zemí.

FTT může být podle některých názorů **nástrojem pro omezení spekulace na finančních trzích** a zároveň se může stát dalším z příjmů evropského rozpočtu i národních rozpočtů jednotlivých států.

Evropský komisař pro daně a celní unii Algirdas Šemeta řekl, že zatím není jisté, jak budou zisky z FTT konkrétně využity. „Některé státy by je rády využívaly individuálně. Další by je rády viděly jako součást evropského rozpočtu. Je zatím předčasné mluvit o tom, jaký bude konečný výsledek," uvedl.

Proti plánu na zavedení FTT se dlouhodobě staví **Velká Británie**, která se obává o osud londýnské City jako jednoho z nejvýznamnějších finančních center světa. Londýn by se k FTT připojil pouze za předpokladu, že by daň platila globálně. Kritici FTT totiž upozorňují na to, že po jejím zavedení by mohly některé finanční společnosti přenést své aktivity mimo Evropu. Dalšími odpůrci myšlenky jsou například Nizozemsko a Švédsko.

Česká vláda se již dříve k FTT vyjádřila skepticky. Nyní ministr financí Miroslav Kalousek prohlásil: „Česká republika má jasnou pozici. Nechce a nebude blokovat posílenou spolupráci zemí, které se rozhodly k dani z finančních transakcí. Nicméně Česká republika sama v žádném případě tuto daň zavést nechce".

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/132771.pdf

http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/dan-z-financnich-transakci-v-evrope-bude-zavede-ji-zatim-jedenact-zemi-ftt-eurozona-010308

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Unie představuje nový recept na vylepšení vnitřního trhu

Komise zveřejnila v rámci 20. výročí fungování jednotného vnitřního trhu **nový dokument Akt pro jednotný trh II**, který obsahuje dvanáct klíčových opatření, jež by se podle EU měly soustředit na čtyři hlavní hnací síly růstu, zaměstnanosti a důvěry:

- **rozvoj plně integrovaných sítí v rámci jednotného trhu** – otevření vnitrostátních služeb osobní železniční dopravy hospodářským subjektům z jiných členských států, jednotný trh v oblasti námořní dopravy, urychlení jednotného evropského nebe, zlepšení provádění a prosazování třetího energetického balíčku;
- **podpora přeshraniční mobility občanů a podniků** – proměna portálu EURES, podpora dlouhodobých investic do reálné ekonomiky;
- **podpora digitálního hospodářství v celé Evropě** – zlepšení

Evropská komise navrhla fond pro obyvatelstvo ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, který by měl disponovat částkou 2,5 miliard eur. Rada schválila novou směrnici o energetické účinnosti, nyní bude záležet na její implementaci členskými státy. Komise dala zelenou operačním programům Doprava a Životní prostředí a zaslala prostředky na účet ministerstva financí. Evropské fondy na další období 2014–2020 budou mít zpoždění.

vysokorychlostního širokopásmového připojení, zefektivněním platebních služeb v EU, elektronická fakturace;

- **posilování sociálního podnikání, soudržnosti a důvěry spotřebitelů** – zdokonalení právních předpisů upravujících bezpečnost výrobků a jejich prosazování, přístup občanům EU k základnímu platebnímu účtu, zajistit transparentnost a srovnatelnost bankovních poplatků a usnadnit změnu bankovního účtu.

„Akt o jednotném trhu II od nás, tvůrců politik, požaduje věcnou a soustředěnou práci a konkrétní výsledky," řekl k novému dokumentu **komisař pro vnitřní trh a služby Michel Barnier.** „Jsem přesvědčen, že **dvanáct klíčových opatření**, která dnes představujeme, se dočká politického přijetí, jaké si zasluhuje. Je to příležitost využít naší silné stránky, jednotného trhu, k tomu, aby se naše sociálně tržní hospodářství opět stalo konkurenceschopným a prosperovalo," dodal Barnier.

Komise plánuje předložit všechny klíčové legislativní návrhy Aktu o jednotném trhu II do jara příštího roku a návrhy nelegislativní povahy do konce roku 2013. Zároveň vyzvala Evropský parlament a Radu, aby tyto legislativní návrhy přijaly přednostně do jara roku 2014.

http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_cs.htm

http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/eu-predstavila-akt-pro-jednotny-trh-ii-soustredi-se-na-digitalni-trh-i-preshranicni-politiku-010285

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ POLITIKA

Evropská komise navrhla nový Fond evropské pomoci nejchudším osobám

Evropská komise navrhla **zřízení fondu na pomoc nejchudším v Evropské unii.** Fond by prostřednictvím partnerských organizací podporoval systémy členských států a **poskytoval nejchudším osobám potraviny** a osobám bez domova a dětem **v hmotné nouzi oděvy a další zboží základní potřeby**.

Komise plánuje, že pro roky 2014 až 2020 by na něj chtěla **vyčlenit 2,5 miliardy eur**. Z toho 85 % by financoval společný unijní fond a 15 % nákladů by nesly členské státy ze svých národních programů. **Partnerské organizace** by poskytovaly potraviny či oděvy a zboží základní potřeby nejchudším osobám bez přístřeší a v hmotné nouzi. Kromě poskytování hmotné pomoci, by prováděly činnosti spojené se sociálním začleňováním potřebných. I tato doprovodná opatření by mohla získávat z fondu podporu.

Dle Evropské komise je v Evropské unii **116 miliónů lidí ohroženo chudobou či sociálním vyloučením** a z těchto je **40 miliónů stiženo závažnou hmotnou nouzí**. I nadále však zůstane Evropský sociální fond (ESF) hlavním nástrojem Evropské unie na podporu zaměstnatelnosti, pro boj s chudobou a na podporu sociálního začleňování.

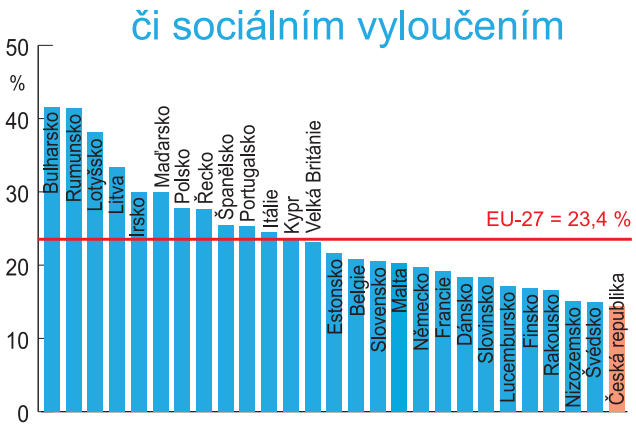

Zdroj: Eurostat

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/12_1147_cs.htm

ENERGETIKA A DOPRAVA

Ministři schválili energetickou účinnost, nyní bude záležet na implementaci

Rada EU ve formaci ministrů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele **schválila novou směrnici o energetické účinnosti** (Energy Efficiency Directive – EED)

Podle **evropského komisaře pro energetiku Günthera Oettingera** bude nyní záležet především na její implementaci ve členských státech EU. „Velice vítám pozitivní hlasování Rady o EED. Nejdůležitější fáze procesu – implementace – brzy začne. Vyzývám členské státy a zainteresované strany, aby věnovaly zvláštní úsilí jejímu uvedení do života," prohlásil.

Směrnici již také **schválil významnou většinou Evropský parlament.** V účinnost by měla vstoupit 20 dní poté, co bude publikována v úředním věstníku EU, k čemuž by mělo podle očekávání dojít v listopadu.

Znamená to, že pro členské země EU začnou platit závazná opatření, která mají podle evropské exekutivy přispět k dosažení **jednoho ze tří energeticko-klimatických cílů 20-20-20**, totiž o 20 % zvýšit energetickou účinnost oproti číslům z roku 1990. Zefektivnit by se tak mělo využívání energie v celém energetickém řetězci.

Mezi hlavní body směrnice patří **povinnost zajistit každoročně úsporné renovace 3 %** (počítáno na podlahovou plochu) budov, které vlastní a využívají orgány centrálních vlád členských států. Dalším je povinnost energetických firem ušetřit každý rok u svých koncových zákazníků 1,5 % prodané energie.

Členské státy navíc budou muset pro podporu energetických úspor zajistit finanční prostředky. Směrnice také žádá, aby země vytvořily dlouhodobé strategie pro renovace budov.

Poté, co směrnice začne platit, **budou mít členové EU rok a půl na to**, aby velkou část této legislativy **implementovaly do svých národních systémů.**

http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-12-404_en.htm

http://www.euractiv.cz/energeticka-ucinnost/clanek/ministri-schvalili-energetickou-ucinnost-nyni-bude-zalezet-na-implementaci-010289

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Komise rozmrazila OP Životní prostředí a Doprava

Ministerstvo financí si **na svůj účet připsalo 42,7 miliard korun**. Evropská komise totiž dala zelenou **žádostem o proplacení projektů z dvojice operačních programů** – Doprava (OPD) a Životní prostředí (OPŽP).

„Ministerstvo financí obnovilo certifikaci výdajů OP ŽP a OPD a odeslalo Evropské komisi žádost **o platby ve výši 876,4 milionů eur** (cca 21,7 miliard korun) **za OP ŽP a 845,8 milionů eur** (cca 21 miliard korun) **za OPD**," informoval Ondřej Jakob z tiskového oddělení rezortu.

Proplácení již schválených projektů v případě OP ŽP pozastavila Evropská komise v červnu roku 2011. Ke zmražení čerpání z OPD došlo o dva měsíce později.

„**Evropská komise letos v říjnu uzavřela svoje šetření** a navrhla České republice provedení finančních oprav ve výši 5 % z objemu výdajů vyplacených příjemcům do 31. srpna 2012 u OP ŽP a 10 % u OPD," upřesnil Jakob.

Česká republika na korekce přistoupila a bude je uplatňovat **postupným ponížením žádostí o platby**. Jak ale zdůraznil Jakob, rozhodnutím Evropské komise Česká republika o finanční prostředky v žádném případě definitivně nepřichází. „Nejedná se o tzv. čisté finanční opravy," vysvětlil.

Aby mohly být prostředky v obou programech řádně vyčerpány, česká strana musí **předložit nové kvalitní projekty**. Problematické nadále zůstávají ROP Střední Čechy, ROP Severozápad, ROP Severovýchod, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Integrovaný OP.

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_73512.html

http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/komise-rozmrazila-operacni-programy-zivotni-prostredi-a-doprava-010349

Start EU fondů v 2014+ bude mít zpoždění

Jednání o **fondech EU na další období 2014–2020 nabrala zpoždění** nejen na národní úrovni, ale příprava pokulhává i na straně unijních institucí. Čerpat unijní prostředky na projekty spadající do kohezní politiky bude v České republice možné zřejmě až ve druhé polovině roku 2014, tedy již „za pochodu", připustil **1. náměstek ministra pro místní rozvoj Daniel Braun**.

Přerozdělování prostředků z evropských fondů probíhá ve členských státech prostřednictvím soustavy operačních programů. Jejich **finální podoba je výsledkem složitých jednání** v rámci národního státu, ale i s Evropskou komisí. V podstatě se jedná o strategické dokumenty, v nichž se propojují priority hospodářské a sociální politiky EU a individuálních zájmů členských států.

Rezort pro místní rozvoj, do jehož gesce kohezní politika spadá, teprve čeká, jak se k **jeho návrhu na vymezení budoucí implementační struktury postaví kabinet Petra Nečase**. Mandát od vlády je důležitý, protože bez něj nemohou odstartovat formální jednání s Evropskou komisí.

„To, co jsme schopni ovlivnit na národní úrovni, formulujeme tak, **abychom byli připraveni k 1. lednu 2014**. Nesmíme ale opomenout procesy, jako je vyjednávání s Evropskou komisí, které mohou být formálně zahájeny až poté, co bude odsouhlasena legislativa ke kohezní politice," vysvětlil Braun.

Vzhledem k tomu, že evropské instituce ještě neschválily všechna potřebná nařízení, ministerstvo počítá, že **oficiální rozhovory s Komisí o návrhu Dohody o partnerství začnou zřejmě až v polovině příštího roku**.

Vyjednavači nepředpokládají, že **by jednání s komisaři bylo kratší než 12 měsíců**. „Nedokážu si představit, že by toto období bylo zkráceno, protože tu existují návaznosti na Národní program reforem a Evropský semestr," uvedl Braun.

Komentář k návrhu od Petra Zahradníka si přečtěte na straně 8.

http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/Odbornici-na-budoucnost-kohezni-politiky--ladili-n

http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/start-evropskych-fondu-2014-2020-bude-mit-zpozdeni-010291

Danuta Hübner: Nová podoba kohezní politiky musí být pro mladé

Evropské fondy se musí v příštím programovém období 2014+ **soustředit na vytváření nových pracovních míst, zejména pro mladé lidi**, které v současnosti trápí vysoká nezaměstnanost. Hlavní roli v tomto ohledu sehrají **města a regiony**, kde vznikají ta nejdůležitější rozhodnutí ovlivňující kvalitu života každého Evropana. Uvedla to **předsedkyně europoslaneckého Výboru pro regionální politiku** a bývalá eurokomisařka pro stejnou oblast **Danuta Hübner**.

http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20121005STO53033/

http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/danuta-hbner-nova-podoba-kohezni-politiky-musi-byt-pro-mlade-010299

Zastoupení Evropské komise v ČR naplňuje Měsíčník EU aktualit příspěvky do rubriky „Sloupek Komise“ . V tomto čísle se věnujeme rozšiřování Evropské unie. Evropská komise každoročně přijímá balíček dokumentů, který navrhuje další postup v oblasti rozšiřování. V současné době vede Evropská komise jednání s devíti státy o členství v Evropské unii. Jak si jednotlivé země vedou, si přečtěte níže.

KDY ČEKÁ EVROPSKOU UNII DALŠÍ ROZŠÍŘENÍ?

Vždy na podzim Evropská komise přijímá tzv. enlargement package – balíček dokumentů, které navrhují další politiku EU v oblasti rozšíření a informují o pokroku, kterého se podařilo dosáhnout ve vyjednávání se zájemci o členství. Letos Komise např. již počtvrté doporučila zahájit přístupová jednání s bývalou jugoslávskou republikou Makedonií. Dále navrhla udělit Albánii status kandidátské země EU s podmínkou dokončení klíčových reformních kroků a také zahájit jednání o dohodě o stabilizaci a přidružení s Kosovem*.

Přístupová jednání vede jménem členských států EU Evropská komise – konkrétně komisař odpovědný za agendu rozšiřování a sousedských vztahů. Tento post zastává od roku 2010 Štefan Füle, který letošní balíček představil 10. října v Evropském parlamentu. Se současným stavem rozšiřování seznámil také účastníky konference Pražský rozšiřovací dialog, která se konala 22. října v Černínském paláci. K současné strategii vyjednávání Štefan Füle uvedl: „Tématem předkládaného balíčku je důraz na právní stát jako klíčovou součást politiky rozšiřování. Státy, které usilují o členství v EU, musí zajistit, že jejich soudnictví je nezávislé, nestranné, odpovědné a že funguje efektivně“.

V současné době vede Evropská komise jednání o členství s devíti státy, které jsou podle míry připravenosti rozděleny na potenciální kandidátské země a kandidátské země:

Přistupující stát:

Chorvatsko

- požádalo o vstup do EU v roce 2003 a svá jednání o vstupu do EU již dokončilo – v prosinci 2011 podepsalo se všemi členskými státy přístupovou smlouvu a chorvatští občané se následně v lednu letošního roku pro členství vyslovili v referendu (66 % hlasujících pro vstup). Vstup do EU, který je ještě podmíněn ratifikací přístupové smlouvy všemi stranami, je stanoven na 1. července 2013.

Kandidátské státy:

Bývalá jugoslávská republika Makedonie

- o členství požádala v roce 2004. Komise již v letech 2009, 2010 a 2011 doporučila zahájit přístupová jednání. V této věci však zatím současné členské státy nerozhodly.

Černá Hora

- o členství požádala v roce 2008. Jednání o přistoupení byla zahájena v červnu 2012. Probíhá technická fáze – prověřování úrovně sblížení právních předpisů Černé Hory s právem EU.

Island

- žádost o členství podal v roce 2009. Přístupová jednání byla zahájena v červnu 2010; otevřeno je 18 kapitol, z nichž je prozatímně uzavřeno 10. Tím, že je Island členem Evropského hospodářského prostoru a schengenského prostoru, je velká část jeho právních předpisů již sladěna s právem EU.

Srbsko

- o členství požádalo v roce 2009 a v březnu 2012 získalo status kandidátské země. Komise zatím nedoporučila zahájení přístupových jednání.

Turecko

- o členství požádalo v roce 1987. Přístupová jednání byla zahájena v říjnu 2005; otevřeno je 13 kapitol, z nichž je prozatímně uzavřena jedna.

Potenciální kandidáti:

Albánie

- žádost o členství podala v roce 2009. Aby mohla Komise doporučit zahájení přístupových jednání, bude nutné zejména trvale plnit závazky týkající se reforem a dokončit zbývající klíčové reformy; zásadní zkouškou bude průběh parlamentních voleb v roce 2013.

Bosna a Hercegovina

- je třeba vyvinout další úsilí, aby byly splněny podmínky umožňující ratifikaci dohody o stabilizaci a přidružení a aby bylo možno podat věrohodnou žádost o členství.

Kosovo

- v březnu 2011 byl pod záštitou EU zahájen dialog mezi Prištinou a Bělehradem. Zpráva EK o Kosovu příznivě hodnotí proveditelnost dohody o stabilizaci a přidružení, a to v situaci, kdy členské státy EU mají na otázku statusu Kosova rozdílné názory.

Podrobné informace o procesu rozšiřování včetně nejnovějšího balíčku a aktuálního stavu jednání s jednotlivými státy jsou k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm.

** Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.*

V rubrice Informační servis zobrazujeme nadcházející zasedání klíčových rozhodovacích orgánů Evropské unie, které jsou doplňovány dalšími významnými událostmi typu mezinárodních summitů se světovými velmocemi apod.
Agenda jednání těchto klíčových orgánů je s ohledem na její maximální aktuálnost připravována často jen několik dní před vlastním jednáním a je možno ji vyhledat na tomto odkazu:
http://europa.eu/newsroom/calendar/

Zasedání klíčových institucí EU

6. 11. 2012	**Nikósie, Kypr**
- Neformální setkání ministrů pro politiku soudržnosti	
9. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro ekonomické a finanční záležitosti	
12. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Euroskupina	
13. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro ekonomické a finanční záležitosti	
19. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro zahraniční věci	
19. – 22. 11. 2012	**Štrasburk, Francie**
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
20. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov	
20. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro všeobecné záležitosti	
22. – 23. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Mimořádné zasedání Evropské rady	
22. – 23. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport	
23. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro zahraniční věci	
26. 11. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro všeobecné záležitosti	
3. 12. 2012	**Brusel, Belgie**
- Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikaci a energetiku	
3. 12. 2012	**Brusel, Belgie**
- Euroskupina	

Zdroj: www.europa.eu, přístup ke dni 31. 10. 2012

Cílem rubriky Drobnohled je podívat se detailněji komentovanou podobou na aktuální témata, která hýbou evropskou i domácí politikou. V říjnu jsme získali další kamínek do mozaiky s názvem Návrh nových operačních programů po roce 2014. Jak vypadá návrh budoucích operačních programů a jak výrazná změna to bude oproti současnému období 2007–2013 nám okomentoval Petr Zahradník, který je členem skupiny gestorů přípravy karet Tematických okruhů pro příští období Kohezní politiky EU.

NÁVRH NOVÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ JE NA SVĚTĚ

Měsíc říjen přinesl do diskuse o budoucí podobě nástrojů kohezní politiky na období 2014 – 2020 významně nový vánek. Stručně si připomeňme, že přibližně právě před rokem byla zveřejněna ve formě návrhu sada nařízení Evropské komise, jimiž se evropské fondy v budoucím období mají řídit. Již rok tak registrujeme a analyzujeme nové prvky v kohezní politice, jimiž mj. jsou zavedení ex-ante makroekonomických kondicionalit, zesílení tematické koncentrace, silnější respektování integrovaného územního přístupu (jak vůči městským/urbánním oblastem, tak ve vztahu k oblastem venkovským), posílený akcent podpory konkurenceschopnosti, větší důraz na výsledky a jejich přesnou měřitelnost a větší úloha tzv. návratných finančních nástrojů jako doplňku stále dominantní dotace.

Přibližně rok (a něco) je též stará formulace národních rozvojových priorit České republiky (zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, rozvoj páteřní infrastruktury, zvyšování kvality a efektivity veřejné správy, podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví, a integrovaný rozvoj území). Tyto národní priority byly následně rozepsány do osmi tematických okruhů, kterým letošní rok dodal poměrně reprezentativní obsahovou náplň.

Nyní tak logicky dospěl čas k tomu, aby se argumentačně a analyticky obhájené cíle tematických okruhů transformovaly do podoby budoucí implementační struktury nových operačních programů (OP).

A jejich navržená podoba byla po několika vnitřních úpravách odhalena právě na počátku října. Co nám tato podoba nabídla? Za prvé, jistě respektování požadavku plynoucího z programového vládního prohlášení ohledně redukce jejich počtu oproti nynějšku. Budoucí struktura počítá se šesti nosnými OP (plus zvláštním OP pro Prahu, který by měl posílit její roli coby pólu růstu, podpůrným OP Technická pomoc a sadou finančně méně významných OP v rámci příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce).

Návrh obsahového zaměření operačních programů po roce 2014:

Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
Výzkum, vývoj a vzdělání
Doprava
Životní prostředí
Zaměstnanost
Integrovaný regionální operační program
Praha-pól růstu ČR
Technická pomoc

Pozn.: návrh MMR, který zatím čeká na schválení vládou, a proto se může změnit

Z oněch nosných operačních programů má být jeden zaměřen na podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (lze počítat s tím, že se zvýší jeho váha v rámci celkového objemu alokace oproti stávajícímu OPPI), druhý na výzkum, vývoj a vzdělávání (jež by měl komplexním a uceleným způsobem demonstrovat význam vzdělávání pro znalostní ekonomiku); třetí, zaměřený na dopravu, se bude snažit optimalizovat dopravní systém v České republice s ohledem na maximalizaci naší geografické renty i zajištění komfortního spojení v návaznosti na rozvinuté páteřní komunikace; čtvrtý operační program bude sledovat záležitosti životního prostředí (v původním pracovním návrhu chyběl), pátý na zaměstnanost a šestý představuje oproti nynějšku zásadní změnu – nynější Regionální OP (ROPy) by měly být přetransformovány v jeden Integrovaný ROP (IROP; záslužné by bylo, aby na jeho řízení měli vedle zástupců centra vliv a místo i představitelé regionů, kteří v tomto období v řadě případů prokázali své značné kompetence při znalosti regionálních specifik, jež není z centrálního pohledu snadné odhalit).

Právě přerod od Regionálních operačních programů k IROPu může být vedle početní redukce na první pohled nejpatrnější změnou, kterou by architektura operačních programů měla projít. Nicméně rovněž obsahové zaměření ostatních operačních programů by mělo kvalitativně reflektovat fakt, že Česká republika a její ekonomika od roku 2007 urazila další kus cesty nejen reálné konvergence, ale taktéž jisté kvalitativní proměny. A tím i určité typy projektů, jež byly a jsou v nynějším období prospěšné a přínosné, v tom příštím pozbudou smysl (především z pohledu jejich efektivnosti a návratnosti).

Vedle výše popsaného by významným přínosem budoucího programovacího období ohraničeného roky 2014 a 2020 měl být fakt procedurálního zjednodušení z pohledu žadatelů a příjemců, jak prostřednictvím elektronické komunikace, tak i díky sjednocení pravidel a administrativních postupů napříč operačními programy.

Tematické priority se tak pozvolna přeměňují v zárodečné podoby operačních programů. Pozornému čtenáři zde právem chybí ještě jeden podstatný parametr, na jehož identifikaci je zatím ještě čas: finanční alokace. Je pravděpodobné, že obhájení stávající pozice je vysoce, téměř zcela nereálné; tiše a neoficiálně se hovoří o redukci o 15 až 20 % oproti nynějšku. To by z nynějších téměř 27 mld. EUR znamenalo pokles na přibližně 21,5 až téměř 23 mld. EUR. I to je částka, vůči níž se vyplatí být kvalitně strategicky připraven.

Petr Zahradník
člen NERV a EPOS při MMR

Dne 8. října byl otevřen Evropský stabilizační mechanismus (ESM) po ratifikaci všech 17 členských států eurozóny. V tomto čísle našeho Měsíčníku se blíže podíváme, co předcházelo jeho vzniku a přijetí. ESM je stálá záchranná finanční instituce pro eurozónu. Co vlastně ESM přináší, že se kolem jeho vytváření rozvířila bouřlivá debata a nastaly "porodní" bolesti? Jakých prostředků bude využívat a jakou má kapitálovou strukturu? To vše Vám přináší naše hlavní téma.

EVROPSKÝ STABILIZAČNÍ MECHANISMUS

ÚVOD

Evropský stabilizační mechanismus (*European Stability Mechanism*, ESM) je stálý krizový mechanismus finanční pomoci pro státy patřící do eurozóny. ESM má poskytnout stabilizační podporu pro členské státy, které zažívají nebo jsou přímo ohroženy závažnými finančními problémy prostřednictvím řady finančních nástrojů. Státy eurozóny patřící do Evropského stabilizačního mechanismu jsou: Belgie, Estonsko, Francie, Finsko, Itálie, Irsko, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

Na zasedání Evropské rady konané ve dnech 28. – 29. 10. 2010 se hlavy států a předsedové vlád shodli na potřebě zavedení stálého krizového mechanismu pro zajištění finanční stability eurozóny jako celku. Tento mechanismus nahradí balíček evropských stabilizačních opatření zavedený v květnu 2010 poskytující finanční pomoc členským státům EU v potížích a chránící tak finanční stabilitu EU před silnými tlaky na trzích se státními dluhopisy v eurozóně. Tuto záchrannou síť tvoří Evropský mechanismus finanční stabilizace (*European Financial Stabilisation Mechanism*, EFSM) a Evropský nástroj finanční stability (*European Financial Stability Facility*, EFSF).

EFSM

Evropský mechanismus finanční stabilizace byl vytvořen nařízením Rady (EU) č. 407/2010 dne 11. května 2010 v reakci na prohlubující se dluhovou krizi v eurozóně dohodou všech členských zemí Evropské unie, tedy včetně České republiky. EFSM opravňuje Evropskou komisi mobilizovat finanční prostředky formou emise dluhopisů, jež jsou kryty rozpočtem EU.

EFSF

Evropský nástroj finanční stability neboli Euroval byl založen 9. května 2010 rozhodnutím 16 členských zemí eurozóny. EFSF sídlí v Lucembursku a působí jako samostatná finanční instituce získávající prostředky emisemi obligací a jiných dluhových instrumentů na kapitálovém trhu, jež jsou kryty státy eurozóny podle dohodnutého klíče. Je víc možností, jak tyto prostředky využívat na dočasnou finanční pomoc těm zemím eurozóny, které se dostanou do finančních potíží. EFSF byl koncipován jako dočasný záchranný mechanismus, podobně jako EFSM, jehož funkci převezme Evropský stabilizační mechanismus.

Státy eurozóny v ESM

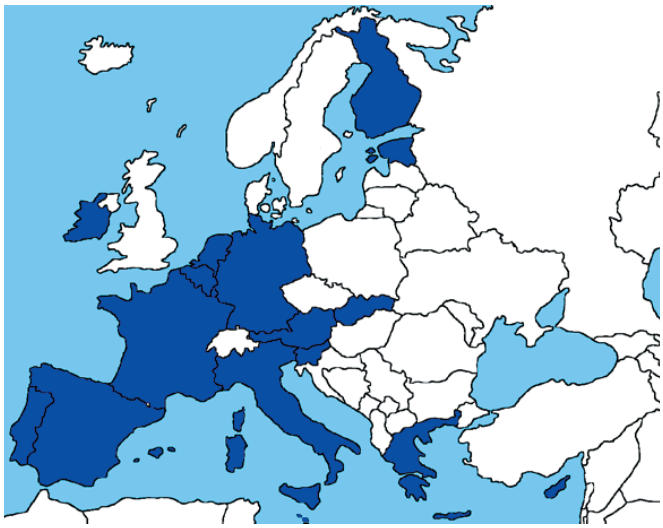

Evropská rada se ve dnech 16. a 17. prosince 2010 dohodla na změně Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) pro zavedení společného stálého mechanismu pro zajištění finanční stability eurozóny. V článku 136 SFEU byl doplněn nový odstavec č. 3, který zní: „Členské státy jejichž měnou je euro, mohou zavést mechanismus stability, který bude aktivován v případech, kdy to bude nezbytné k zajištění stability eurozóny jako celku. Poskytnutí jakékoli požadované finanční pomoci v rámci tohoto mechanismu bude podléhat přísné podmíněnosti."

ORGÁNY EVROPSKÉHO STABILIZAČNÍHO MECHANISMU (SPRÁVA A ŘÍZENÍ)

Generální ředitel

Generální ředitel ESM je jmenován Radou guvernérů na dobu 5 let. Nynějším a také prvním generálním ředitelem je Klaus Regling. Od roku 2001 do 2008 působil ve funkci generálního ředitele pro hospodářské a finanční záležitosti Evropské komise. Rovněž je šéfem Evropského fondu finanční stability (EFSF) od jeho vzniku v červenci 2010. ESM má sídlo stejně jako EFSF v Lucembursku.

Rada guvernérů

Nejvyšším rozhodovacím orgánem ESM je Rada guvernérů, do které jednotliví členové jmenují guvernéra a jeho zástupce. Zasedají v ní ministři financí členských států eurozóny. Ti si do svého čela volí předsedu. Rada guvernérů bude vzájemnou dohodou přijímat nejdůležitější rozhodnutí. Patří mezi ně rozhodnutí:

- poskytnout finanční pomoc,

- o podmínkách poskytnutí takové pomoci,
- o úvěrové kapacitě ESM,
- o změnách v paletě nástrojů.

Rada guvernérů přijímá další rozhodnutí kvalifikovanou většinou, která je stanovena na 80 % hlasů, pokud nebude stanoveno jinak. Eurokomisař pro hospodářské a měnové záležitosti a šéf ECB zde působí jako pozorovatelé.

Správní rada

Evropský stabilizační mechanismus má také správní radu, do které každý stát eurozóny jmenuje jednoho řádného člena a jednoho zastupujícího člena, kteří mají vysokou odbornost v ekonomických a finančních záležitostech.

V čele správní rady stojí generální ředitel zodpovědný za každodenní chod ESM. Komise i ECB do správní rady nominuje pozorovatele a jeho náhradníka. Rada guvernérů bude pověřovat správní radu konkrétními úkoly. Rozhodnutí budou přijímaná kvalifikovanou většinou, která je stanovena na 80 % hlasů, pokud nebude stanoveno jinak.

Váha hlasů v Radě guvernérů i správní radě je úměrná podílu jednotlivých členských států na upsaném kapitálu.

JAK ŠEL ČAS S ESM

V návaznosti na zprávu pracovní skupiny pro správu ekonomických záležitostí se hlavy států a předsedové vlád na Evropské radě konané ve dnech 28.–29. října 2010 shodli na potřebě zavedení stálého krizového mechanismu pro zajištění finanční stability eurozóny jako celku. Vyzvali předsedu Evropské rady, aby zahájil se členy Na zasedání Evropské rady 16.–17. prosince 2010 se šéfové vlád a států shodli se na tom, že by Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU) měla být pozměněna tak, aby členské státy eurozóny mohly Evropský mechanismus stability zavést a k zajištění finanční stability eurozóny již nadále nebyl využíván čl. 122 odst. 2 SFEU primárně určený pro poskytování finanční pomoci členským státům postiženým přírodními katastrofami a jinými mimořádnými událostmi mimo jejich kontrolu. ESM by měl v budoucnu nahradit dočasný Evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus finanční stabilizace, jež zůstávají v platnosti do června 2013. Tyty mechanismy budou po červnu 2013 zřejmě dále fungovat pouze pro správu a vypořádání jejich dřívějších půjček.

Rozhodnutí bylo formálně přijato Evropskou radou na zasedání 24.–25. března 2011. Přijato bylo jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem, Komisí a Evropskou centrální bankou.

Dne 11. července 2011 ministři financí všech sedmnácti zemí eurozóny podepsali smlouvu o zřízení Evropského stabilizačního mechanismu. Znění smlouvy bylo nicméně upraveno o změny zaměřené na zlepšení účinnosti mechanismu. Opětovně byla tato smlouva podepsána v 2. února 2012.

Německo bylo poslední ze 17 členských zemí eurozóny, která dokončila ratifikaci ESM. Ratifikace zde byla zdržena kvůli stížnosti několika poslanců u ústavního soudu. Soud dal zelenou vzniku fondu 12. září, avšak vláda musela splnit určité podmínky. V souladu s tímto rozhodnutím vláda stanovila, že německý parlament může vetovat případné navýšení příspěvku Německa do fondu, který má mít k dispozici 700 miliard eur. Příspěvek Německa nyní činí 190 miliard eur. Dne 26. září 2012 schválila vláda kancléřky Angely Merkelové deklaraci, která zajišťuje splnění záruk požadovaných Spolkovým ústavním soudem, tím pádem byla odstraněna poslední překážka v dokončení ratifikace záchranného fondu eurozóny ESM.

ESM smlouva vstoupila v platnost 27. září 2012 a Evropský mechanismus stability byl slavnostně otevřen 8. října 2012.

Česká republika se také vyjadřovala ke vzniku Evropského stabilizačního mechanismu: Senát ho schválil 25. dubna 2012 a Poslanecká sněmovna 5. června 2012. K souhlasu byla potřeba ústavní, třípětinová většina, neboť se jedná o změnu zakládajících smluv EU.

Česká republika není povinna ani vyzývána k účasti na ESM. Země mimo eurozónu se nicméně mohou k půjčkám poskytovaným ESM připojit ad hoc. Pokud jde o dopad případného rozšíření eurozóny na ESM, zapojení do ESM není podmínkou pro přijetí eura, přístup k ESM je až důsledkem vstupu do eurozóny. Předpokládá se, že s přijetím eura se členský stát stane členem ESM. Pokud jde o distribuční klíč pro rozdělení příspěvků do ESM, standardní klíč je založen na podílu členských zemí na splaceném kapitálu ECB. Pro nové země eurozóny byl prosazen výhodnější režim, který po přechodnou dobu 12 let kompenzuje země s úrovní HDP na obyvatele pod 75 % průměru EU.

KAPITÁLOVÁ STRUKTURA

Evropský stabilizační mechanismus bude usilovat o získání a udržení nejvyššího ratingu od hlavních ratingových agentur. Celková výše upsaného kapitálu ESM bude činit 700 miliard eur. Z této částky bude 80 miliard eur tvořit splacený kapitál, který uhradí členské státy eurozóny a který bude splácen v pěti stejných splátkách po 16 miliardách eur. První dvě splátky budou splaceny do 15 dnů od zahájení činnosti, další dvě v roce 2013 a posledních 16 mld. eur má být splaceno v první polovině roku 2014.

Vedle toho bude ESM rovněž disponovat přislíbeným kapitálem splatným na požádání a zárukami ze strany členských států eurozóny v celkové výši 620 miliard eur. Členské státy se zavazují, že během přechodné fáze od roku 2013 do roku 2017 v případě potřeby urychlí poskytování

vhodných nástrojů, aby zůstal zachován minimálně 15% poměr mezi splaceným kapitálem a nesplacenou částkou emisí ESM; tato situace však není považována za pravděpodobnou.

Klíč pro stanovení podílů na kapitálu ESM vychází z klíče pro stanovení podílů na základním kapitálu ECB. Členské státy, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU, budou moci po dobu 12 let od svého vstupu do eurozóny využívat dočasné úpravy. Tato dočasná úprava se bude rovnat třem čtvrtinám rozdílu mezi podílem na HND a podílem na základním kapitálu ECB (což fakticky znamená 75 % podílu na HND a 25 % podílu na základním kapitálu ECB – tedy ze 12,5 % na výši HDP a ze zbývajících 12,5 % na počtu obyvatel), a to následovně: Podíl na ESM = podíl podle klíče pro základní kapitál ECB - 0,75* (podíl podle klíče pro základní kapitál ECB – podíl na HND). Kompenzace úpravy směrem dolů u dotyčných zemí se rozloží mezi všechny ostatní země podle jejich podílu na základě klíče pro kapitál Evropské centrální banky.

Kapitálový příspěvek pro ESM

Země	mld. €	v %	Země	mld. €	v %
Německo	190,02	27,15	Finsko	12,58	1,80
Francie	142,70	20,39	Irsko	11,14	1,59
Itálie	125,39	17,91	Slovensko	5,77	0,82
Španělsko	83,32	11,90	Slovinsko	2,99	0,43
Nizozemsko	40,02	5,72	Lucembursko	1,75	0,25
Belgie	24,34	3,48	Kypr	1,37	0,20
Řecko	19,71	2,82	Estonsko	1,30	0,19
Rakousko	19,48	2,78	Malta	0,51	0,07
Portugalsko	17,56	2,51	**Celkem**	**700,00**	**100,00**

Zdroj: European Stability Mechanism

Ratifikací smlouvy o zřízení ESM se zúčastněné členské státy právně zavazují uhradit svůj podíl na celkovém upsaném kapitálu mechanismu. O úpravě celkové výše upsaného kapitálu a o výzvách k úhradě kapitálu rozhoduje Rada guvernérů vzájemnou dohodou, s výjimkou následujících zvláštních případů:

1. Sníží-li se v důsledku absorpce ztrát objem splaceného kapitálu, může o obnovení jeho původní výše prostřednictvím výzvy k úhradě kapitálu rozhodnout správní rada prostou většinou.
2. Bude zaveden pohotovostní garanční mechanismus, který umožní podílníky ESM automaticky vyzvat k úhradě kapitálu, bude-li to zapotřebí k tomu, aby nevznikl nedostatek prostředků na platby jeho věřitelům.

V každém případě však jednotliví podílníci ručí pouze do výše svého podílu na upsaném kapitálu.

Přístup k finanční pomoci z ESM bude poskytován na základě přísné podmíněnosti politik v rámci makroekonomického ozdravného programu a na základě důkladné analýzy udržitelnosti veřejného dluhu, jež provede Komise společně s MMF a v součinnosti s ECB. Od přijímajícího členského státu bude vyžadováno, aby zajistil náležitou formu zapojení soukromého sektoru, v závislosti na konkrétní situaci a způsobem plně slučitelným s praxí MMF.

Celková úvěrová kapacita

Skutečná úvěrová kapacita ESM bude činit 500 miliard eur. Přiměřenost úvěrové kapacity bude pravidelně a nejméně jednou za pět let přezkoumávána. ESM bude usilovat o doplnění své úvěrové kapacity tím, že se do operací finanční pomoci zapojí MMF; členské státy mimo eurozónu se rovněž mohou účastnit na ad hoc základě. Vzhledem k 200 mld. eur financovaných z EFSF činí kombinovaná úvěrová kapacita EFSF/ESM 700 mld. eur.

FUNKCE A STRATEGIE FINANCOVÁNÍ

Úkolem ESM bude mobilizovat zdroje financování a za předpokladu přísné podmíněnosti poskytovat finanční pomoc členským státům eurozóny, které mají závažné problémy s financováním nebo jim tyto problémy hrozí, tak aby byla zajištěna finanční stabilita eurozóny jako celku.

Zdrojem financování ESM bude jednak splacený kapitál podílníky a jednak půjčkami, které si mechanismus svým jménem bude obstarávat na finančních trzích:

1. **Splacený kapitá**l – Členskými zeměmi splacený kapitál bude sloužit k investování do bezpečných, vysoce hodnocených a likvidních státních dluhopisů. Nebude určen k nákupu státních dluhopisů na primárním či sekundárním trhu.
2. **Dluhopisy ESM** – ESM má pravomoc si půjčovat pro dosažení svých cílů na kapitálových trzích od bank, finančních institucí nebo jiných institucí. Stejně jako v případě EFSF se počítá s využitím služeb německého Debt Management Office (DMO) jako emisního agenta při umísťování dluhových instrumentů ESM na finanční trh.

Evropský stabilizační mechanismus je oprávněn vydávat dluhové instrumenty na peněžním trhu (tedy se splatností do jednoho roku) i na kapitálovém trhu, kde počítá s emisemi dluhopisů s dobou splatnosti od 1 do 30 let. ESM může držet vlastní dluhopisy v omezené míře, použít je k prodeji na sekundárních trzích nebo použít je jako kolaterál (zástavu) při zajištěných operacích na peněžním trhu. Jako doplněk k emisi dluhopisů může ESM vydávat směnky.

Stejně tak jako v případě EFSF se očekává, že investoři do dluhopisů emitovaných ESM budou převážně banky, penzijní fondy, centrální banky, správní státních/suverénních fondů, správci aktiv, pojišťovny a komerční banky.

Zpočátku se ESM zaměří na vydávání dluhopisů v eurech pro celou výnosovou křivku. ESM pak může diverzifikovat své strategie financování zaměřením se i na jiné měny. Tyto operace v cizích měnách budou zajišťovány.

Členské státy eurozóny budou ESM odevzdávat finanční sankce uložené v rámci Paktu o stabilitě a růstu a postupů při makroekonomických nerovnováhách. Tyto sankce budou součástí splaceného kapitálu. ESM bude uplatňovat vhodnou strategii financování, aby zajistil přístup k širokému spektru zdrojů a mohl členským státům poskytovat balíčky finanční pomoci bez ohledu na situaci na trhu.

Pokud to bude nezbytné k zajištění stability eurozóny jako celku, bude ESM v souladu se změnou článku 136 Smlouvy poskytovat finanční pomoc podléhající přísné podmíněnosti v rámci makroekonomického ozdravného programu. Tato pomoc bude mít formu půjček. V rámci makroekonomického ozdravného programu s přísnou podmíněností a se souhlasem Rady guvernérů na základě vzájemné dohody však ESM také může výjimečně intervenovat na primárních trzích s dluhopisy.

Podpůrné nástroje ESM:

1. Stabilizační podpora (Sovereign, Supranational, Agency - SSA)

Členským státům eurozóny, které mají závažné problémy s financováním, může ESM poskytnout krátkodobou či střednědobou stabilizační podporu. Předpokladem pro přístup k ESM bude makroekonomický ozdravný program s náležitou podmíněností politik, která bude přiměřená závažnosti příslušných nerovnováh v přijímajícím členském státě. Doba trvání programu a splatnost půjček bude záviset na povaze nerovnováh a vyhlídkách přijímajícího členského státu na obnovení přístupu na finanční trhy během doby, po kterou budou zdroje ESM k dispozici.

2. Rekapitalizace finančních institucí (Bank recapitalisations)

Rada guvernérů může rozhodnout o poskytnutí finanční pomoci prostřednictvím úvěrů pro člena ESM na konkrétní účel rekapitalizace finančních institucí daného člena ESM. Finanční podmínky pomoci na rekapitalizaci budou uvedené v dohodě o nástroji finanční pomoci, kterou podepisuje generální ředitel.

3. Preventivní finanční pomoc (Precautionary financial assistance)

ESM může členským státům, které sice mají problémy s refinancováním na finančních trzích, ale zatím ještě zcela neztratily důvěru investorů, poskytnout preventivní finanční pomoc ve formě úvěrové linky. Finanční podmínky preventivní finanční pomoci ESM se upřesní v dohodě o nástroji preventivní finanční pomoci, kterou podepisuje generální ředitel.

4. Nástroj pro podporu na primárním trhu (Primary Market Support Facility)

S cílem maximalizovat nákladovou efektivnost podpory může ESM nakupovat dluhopisy členského státu, který má závažné problémy s financováním, na primárním trhu – tedy přímo v aukcích příslušného ministerstva financí. Podmínky a způsob nákupu dluhopisů budou stanoveny v rozhodnutí o podmínkách finanční pomoci, kterou podepisuje generální ředitel. Rada guvernérů může nástroje, které má ESM k dispozici, přezkoumat a může rozhodnout, že v jejich paletě učiní změny.

5. Nástroj podpory na sekundárním trhu (Secondary Market Support Facility)

Vedle operací na primárním trhu může ESM aktivně intervenovat i na mezibankovním, tedy sekundárním trhu. Rozhodnutí o intervencích na sekundárním trhu bude přijato na základě analýzy ECB. Finanční podmínky, za kterých se uskuteční operace na sekundárním trhu, se stanoví v dohodě o nástroji finanční pomoci, kterou podepisuje generální ředitel. Správní rada přijme podrobné pokyny týkající se způsobu vykonávání nástroje podpory na sekundárním trhu. Správní rada rozhodne po vzájemné dohodě a na základě návrhu generálního ředitele o zahájení operací na sekundárním trhu.

Při poskytování finanční pomoci bude ESM velice úzce spolupracovat s MMF. Ve všech případech bude usilováno o aktivní účast MMF, a to jak na úrovni technické, tak na úrovni finanční. Komise a MMF společně a v součinnosti s ECB provedou analýzu udržitelnosti dluhu. Komise a MMF také společně a v součinnosti s ECB vyjednají podmínky politik, s nimiž bude pomoc ze strany ESM/MMF svázána. Jakékoli zapojení MMF však bude v souladu s jeho mandátem podle článků dohody a s příslušnými rozhodnutími a politikami rady MMF. Finanční pomoc ze strany ESM bude vždy aktivována na základě žádosti členského státu ostatním členským státům eurozóny. O podání žádosti o aktivaci podpory bude Euroskupina informovat Radu. Po přijetí žádosti požádá Rada guvernérů Komisi, aby v součinnosti s ECB vyhodnotila existenci rizika pro finanční stabilitu eurozóny jako celku a společně s MMF a v součinnosti s ECB vypracovala důkladnou analýzu udržitelnosti veřejného dluhu dotyčného členského státu.

Seniorita půjček ESM

Také půjčky poskytnuté ze strany ESM budou mít seniorní statut, tzn. že ESM bude mít podobně jako MMF status přednostního věřitele v případě insolvence dlužnického státu či dlužnické banky. Bylo rovněž odsouhlaseno, že status přednostního věřitele MMF bude mít přednost před tímto statusem ESM.

Vznikne-li mezi členským státem eurozóny a ESM spor v souvislosti s výkladem a uplatňováním smlouvy o zřízení ESM, rozhodne tento spor Rada guvernérů. Pokud dotyčný členský stát toto rozhodnutí napadne, postoupí se daný spor Evropskému soudnímu dvoru. Pokud jde o vztah mezi ESM a třetími osobami, použitelné rozhodné právo a soudní příslušnost budou upraveny v právní a smluvní dokumentaci, která bude následně mezi ESM a dotyčnými třetími osobami používána.

Rubrika Průvodce podnikáním je součástí poradenského programu „Průvodce podnikáním (nejen) v EU“, který od začátku roku nabízí EU Office České spořitelny. V rámci programu poskytujeme zdarma našim klientům z řad malých a středních podniků informace, jak úspěšně expandovat do zahraničí a jaké je zde čeká podnikatelské prostředí. Více informací o programu naleznete zde: www.csas.cz/eu. V tomto vydání představujeme Rumunsko.

RUMUNSKO

Základní údaje

Oficiální název	Rumunsko (România)
Počet obyvatel	21 413 815 (2011)
Rozloha	238 391 km2
Měna	Rumunské nové leu (RON)
Etnické složení	Rumuni 89,5 %, Maďaři 6,6 %, Romové 2,5 %

Zdroj: CIA World Factbook

Rumunsko nabylo nezávislosti v roce 1878 a po 2. světové válce spadlo do sféry sovětského vlivu, pod kterým zůstalo až do roku 1989. Roku 2004 se připojilo k NATO a roku 2007 k Evropské unii.

V rumunském poloprezidentském systému je prezident volen přímou volbou na dobu pěti let v maximálním počtu dvou prezidentských období. Dvoukomorový parlament se skládá ze Senátu (137 členů volených na 4 roky) a Sněmovny (334 členů volených na 4 roky).

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Rumunskou anomálií je velké množství pracovníků v zemědělství, kde pracuje téměř každý třetí obyvatel. Na evropské poměry je zde i nadproporcionálně silný sektor průmyslu a stavebnictví, naopak služby jsou zde zastoupeny méně než činí průměr Evropské unie.

V zemědělské produkci země převažuje pšenice, kukuřice, brambory a chov ovcí. Průmyslová výroba se specializuje na oblast elektrického strojírenství a metalurgie.

Sektory národního hospodářství v Rumunsku (ČR a EU)

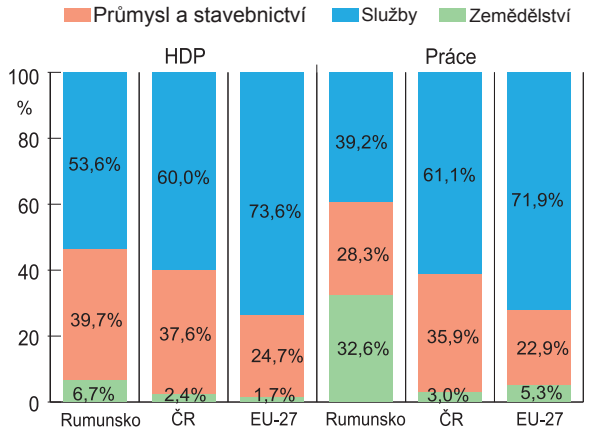

Zdroj: Eurostat, HDP za rok 2010, práce za rok 2011

Mezi stěžejní exportní komodity Rumunska patří stroje, kovové materiály a rafinérské produkty. Hlavním rumunským exportním trhem je Německo, kam směřuje 18,9 % vývozu, následované Itálií (13,1%), Francií (7,6 %) a Tureckem (6,2 %). Nejvíce se do Rumunska dováží strojírenské výrobky, paliva a textil a více jak čtvrtina dovozu pochází z Německa a Itálie (17,2 %, resp. 11,4 %).

Makroekonomický výhled

Po dvouletém propadu rumunského HDP v letech 2009 a 2010 v kumulativním součtu o více než 8 % se v roce 2011 dočkalo rumunské hospodářství růstu ve výši 2,5 %. Růst byl tažen především posílením průmyslové výroby a taktéž příznivými výsledky v zemědělství.

Základní makro ukazatele	2010	2011	2012^{e}	2013^{e}
Růst HDP (%)	-1,6	2,5	1,4	2,9
Míra nezaměstnanosti (%)	7,3	7,4	7,2	7,1
Inflace (%)	6,1	5,8	3,1	3,4
Deficit veřejných rozp. (% HDP)	-6,8	-5,2	-2,8	-2,2
Veřejný dluh (% HDP)	30,5	33,3	34,6	34,6

Zdroj: Evropská komise, ^{e} – výhled

Letos má HDP růst o dalších 1,4 % zejména pod vlivem oživení domácí poptávky. Naopak zahraniční vlivy budou mít na dynamiku hospodářství spíše brzdící roli.

Co se týče poměru veřejného dluhu vůči HDP, ten si v krizových letech prošel výrazným nárůstem, kdy se v roce 2011 stabilizoval na hodnotě lehce převyšující 33 %. To je však hodnota, kterou by Rumunům mohla závidět většina členů eurozóny.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti je v Rumunsku soustavně vyšší než v České republice, i když rozdíly nejsou výrazné. V roce 2011 činil rozdíl 0,7 procentního bodu. V Rumunsku dosahovala míra nezaměstnanosti 7,4 % (v České republice činila 6,7 %). Naopak průměrná produktivita práce je o více než třetinu nižší než v České republice. Minimální měsíční mzda v Rumunsku je 700 RON, což představuje ekvivalent 157,3 EUR.

V nejvýznamnějších odvětvích podnikatelské sféry dosahovaly náklady práce zhruba polovičních hodnot České republiky, v některých odvětvích i méně. Například v rumunském zpracovatelském průmyslu jsou náklady prácev průměru o 54 % nižší.

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2011)	7,4 %	
Produktivita práce k Ø EU (2010)	43,0 %	
Minimální měsíční mzda (2H/2012)	157,3 EUR	
Ø měsíční náklady práce v odvětvích (2010)	Rumunsko	ČR
Zpracovatelský průmysl	538 €	1 303 €
Velkoobchod a maloobchod	570 €	1 350 €
Doprava a skladování	699 €	1 346 €
Ubytování, stravování a pohostinství	359 €	835 €
Informační a komunikační činnosti	1 193 €	2 616 €

Zdroj: Eurostat

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně a registruje se u místního Pracovního inspektorátu během 20 dnů od jejího uzavření. Je možné ji uzavřít na dobu určitou i neurčitou. Obvykle se sjednává zkušební období. Jeho maximální délka je 30 dnů, u manažerských pozic 90 dnů. Čerstvé absolventy vysokých škol lze zaměstnat se zkušebním obdobím v délce 6 měsíců.

Pracovní týden má ze zákona pět dnů a pracovní doba je stanovena na 40 hodin týdně, celková pracovní doba však nesmí přesáhnout 48 hodin týdně včetně přesčasů. Výjimky jsou u pozic pracujících na směny.

Základy obchodního práva

Společnost s ručením omezeným (SRL) je nejčastější formou vstupu zahraničních osob na rumunský trh, a to zejména díky omezenému ručení společníků SRL jen do výše jejich nesplaceného vkladu. Minimální požadovaný kapitál jednoho společníka činí 10 RON, za celou společnost pak 200 RON čili ekvivalent 1 140 CZK.

Pro větší podnikatelské projekty je více využívána akciová společnost (SA), jejíž základní kapitál činí minimálně 90 000 RON, tj. okolo půl milionu korun.

Náklady na založení průměrné s. r. o. nejsou v Rumunsku vysoké – ve většině případů se vejdou do 1 000 RON. Z časového hlediska je proces registrace společnosti hotový do dvou týdnů.

Právní forma	Minimální kapitál
Veřejná obchodní společnost	není požadován
Komanditní společnost	není požadován
Komanditní společnost na akcie	90 000 RON
Společnost s ručením omezeným	200 RON
Akciová společnost	900 000 RON

Zdroj: Arisinvest

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba daně z příjmů právnických osob je plošná ve výši 16 %, což ji v evropském kontextu řadí mezi podprůměrně vysoké daně. Naprosto stejná cifra tvoří i sazbu rovné daně z příjmů jednotlivců či srážkové daně z dividend u nerezidentů. Ta může být u strategických investorů z EU snížena na nulu.

Základní sazba DPH je 24 %, snížená sazba ve výši 9 % se vztahuje např. na zdravotní pomůcky, kulturu a cestovní ruch. V Rumunsku mají i supersníženou sazbu 5 %, které podléhají vybrané rezidenční nemovitosti a služby. Odvody na sociální zabezpečení zaměstnanců má několik složek a skládají se na něj zaměstnanci (16,5 % hrubé mzdy) a zaměstnavatelé (min. 27,75 % hrubé mzdy).

Daň/odvod	Sazba
Korporátní daň	16 %
Daň z dividend nerezidentům	16 %
Daň z příjmu jednotlivců (progresivní daň)	16 %
DPH (základní / snížená / super snížená sazba)	24/9/5 %
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnanec	16,5%
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnavatel	od 27,75 %

Zdroj: Arisinvest

Energetika

Primárním zdrojem výroby elektrické energie jsou v Rumunsku pevná paliva (uhlí) s podílem lehce překračujícím jednu třetinu. Druhým nejvýznamnějším zdrojem jsou v Rumunsku obnovitelné zdroje energie s podílem 27 %.

Ceny elektrické energie jsou v Rumunsku obecně nižší než v České republice. V období od roku 2009 do současnosti v průměru téměř o čtvrtinu. Obdobně si i rumunští podnikatelé užívají nižších cen plynu; zde je cenový rozdíl vůči ČR ještě vyšší a v poslední době průměrně dosahoval zhruba polovinu.

Ø velkoobchodní ceny v 2H/2011	Rumunsko	ČR
Elektrická energie (EUR/kWh)	0,0803	0,1071
Zemní plyn (EUR/GJ)	4,83	9,24

Zdroj: Eurostat, ceny bez DPH

Investiční pobídky

Rumunsko nabízí propracovaný systém investičních pobídek. Pobídky mají formu od daňového zvýhodnění až po přímé dotace. Výše investiční pobídky je závislá na regionálním umístění investice, výše investice a počtu vytvářených pracovních míst. V zásadě jsou ale možné již u investice ve výši 5 milionů EUR. Celková veřejná podpora může dosáhnout až 50 % uznatelných nákladů u velkých firem s 20% navýšením pro malé a 10% pro střední podniky. Kromě obecných investic do nových výrobních kapacit se podporuje například i výstavba obnovitelných zdrojů energie.

Rubrika Výlet do historie nás v každém čísle Měsíčníku EU aktualit provází vývojem Evropské unie. V tomto vydání se zaměříme na Jednotný evropský akt, který jako první revidoval Římské smlouvy a který stanovil, že do roku 1992 bude v Evropských společenstvích vytvořen vnitřní trh. Dále zavedl nové procedury rozhodování v Evropském parlamentu – proceduru souhlasu a spolupráce.

PO STOPÁCH ZAKLÁDACÍCH SMLUV ANEB JAK TO BYLO DÁL

V průběhu 60. let 20. století došlo v Evropských společenstvích k dokončení zóny volného obchodu (1965) a následně roku 1968 k vytvoření celní unie.

60. léta 20. století ale nebyla jen ve znamení prohlubující se integrace. Roku 1965 přerušila Francie na sedm měsíců účast na jednáních Rady (tzv. politika prázdné židle). Důvodem byly neshody nad rozpočtem a jeho financováním (Francie nesouhlasila s odváděním výběru cla do společného rozpočtu). Francie se vrátila k jednání až v lednu 1966, kdy byl přijat tzv. lucemburský kompromis, který zavedl možnost jednomyslného hlasování ve věcech národního zájmu. Členské země se ale stále častěji odvolávaly na lucemburský kompromis. K reformě rozhodovacích procesů došlo až roku 1986, kdy byl přijat Jednotný evropský akt.

Jednotný evropský akt

Roku 1985 vydala Evropská komise Bílou knihu „Opatření k dokončení vnitřního trhu Evropského hospodářského společenství“, jejímž cílem bylo sloučení jednotlivých národních trhů v jeden homogenní trh. V návaznosti na Bílou knihu byl v únoru 1986 přijat Jednotný evropský akt, který vstoupil v platnost v červenci 1987.

Římské smlouvy byly poprvé upraveny Jednotným evropským aktem. Primárním cílem Jednotného evropského aktu bylo vytvoření vnitřního trhu do roku 1992.

V roce 1989 započal proces odstraňování překážek a zabezpečování čtyř svobod (volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu). Docházelo postupně k odstraňování fyzických/materiálních překážek (hraniční kontroly), administrativních překážek (různé normy a předpisy) a daňových překážek (rozdílné sazby daní, DPH).

Hlavní změny, které přinesl Jednotný evropský akt:

- Vzhledem k nutnosti zjednodušení přijímaní rozhodnutí v otázkách vnitřního trhu, bylo v Radě zavedeno rozhodování kvalifikovanou většinou namísto jednomyslného hlasování.
- Protože byl Parlament od roku 1979 volen přímo lidem, bylo potřeba zvýšit jeho legislativní pravomoci. V Jednotném evropském aktu byla zavedena procedura spolupráce a souhlasu (viz následující text).
- Jednotný evropský akt zavádí nové koordinované politiky:
  - sociální politika,
  - kohezní politika (snížení rozdílů mezi jednotlivými ekonomikami),
  - výzkum a vývoj,
  - ochrana životního prostředí.
- Snaha o společný postoj v mezinárodním prostředí.

Procedura souhlasu

Rada si musí vyžádat u určitých rozhodnutí souhlas Parlamentu (přistoupení nových členských států, asociační dohody a jiné zásadní dohody se třetími zeměmi, jmenování předsedy Evropské komise). Nedá-li Parlament souhlas, nelze navrhovaný akt přijmout. Parlament v tomto případě nemůže navrhovat žádné úpravy.

Další zakládací smlouvy proceduru souhlasu upravují a rozšiřují okruh rozhodnutí, u kterých je souhlas Parlamentu nutný.

Procedura spolupráce

Parlament získal touto procedurou větší vliv v legislativním procesu. Průběh procedury spolupráce je následující:

- Komise předloží návrh Parlamentu, který v prvním čtení vydá k návrhu své stanovisko. Rada následně kvalifikovanou většinou vypracuje společný postoj a předá jej ke schválení Parlamentu do druhého čtení.
- Parlament ve druhém čtení posoudí společný postoj – může jej přijmout, upravit, nebo zamítnout. Upravit nebo zamítnout jej může pouze absolutní většinou. V případě odmítnutí společného postoje musí Rada rozhodnout jednomyslně.
- Komise následně posoudí společný postoj a předloží Radě svůj vlastní návrh, do kterého nemusí zařadit změny navržené Parlamentem. Rada pak může přijmout návrh Komise kvalifikovanou většinou, nebo může návrh Komise doplnit o změny navrhované Parlamentem a přijmout je jednomyslně.
- Rada dále disponuje právem veta a může tak zablokovat legislativní proces.

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (růst HDP, HDP per capita k průměru EU v PPS), fiskální stability (salda veřejných rozpočtů k HDP a veřejného dluhu k HDP), cenové charakteristiky (úroveň cenové hladiny k průměru EU) a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou EU. Zdrojem dat je Eurostat.

Klíčové ekonomické ukazatele

	Růst HDP				HDP v PPS per capita k Ø EU				Cenová hladina k Ø EU			
v %	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
Belgie	1,0	-2,8	2,2	1,9	116,0	118,0	119,0	119,0	110,3	112,3	111,4	111,8
Bulharsko	6,2	-5,5	0,4	1,7	43,0	44,0	44,0	n/a	49,4	51,3	50,8	51,0
ČR	3,1	-4,7	2,7	1,7	81,0	82,0	79,0	79,0	77,2	73,1	75,2	76,7
Dánsko	-0,8	-5,8	1,3	1,0	125,0	123,0	126,0	125,0	139,7	143,8	142,4	142,2
Německo	1,1	-5,1	3,7	3,0	116,0	116,0	118,0	121,0	103,5	106,1	104,3	103,4
Estonsko	-3,7	-14,3	2,3	7,6	69,0	63,0	64,0	67,0	76,7	76,5	74,8	78,9
Irsko	-3,0	-7,0	-0,4	0,7	133,0	128,0	127,0	127,0	129,7	126,7	119,1	116,7
Řecko	-0,2	-3,3	-3,5	-6,9	92,0	94,0	89,0	82,0	91,7	95,0	95,1	95,1
Španělsko	0,9	-3,7	-0,1	0,7	104,0	103,0	100,0	98,0	95,1	97,8	97,1	97,4
Francie	-0,1	-3,1	1,7	1,7	107,0	108,0	108,0	107,0	110,7	112,4	110,8	110,7
Itálie	-1,2	-5,5	1,8	0,4	104,0	103,0	100,0	100,0	102,4	104,9	103,5	103,1
Kypr	3,6	-1,9	1,1	0,5	98,0	98,0	95,0	91,0	87,7	90,1	89,2	89,4
Lotyšsko	-3,3	-17,7	-0,3	5,5	56,0	51,0	51,0	59,0	75,0	76,0	72,2	74,1
Litva	2,9	-14,8	1,4	5,9	61,0	54,0	57,0	62,0	65,9	67,4	65,1	65,6
Lucembursko	0,8	-5,3	2,7	1,6	279,0	266,0	271,0	274,0	117,2	120,9	120,5	121,9
Maďarsko	0,9	-6,8	1,3	1,7	64,0	65,0	65,0	66,0	69,4	63,4	64,9	64,3
Malta	4,1	-2,7	2,3	2,1	79,0	83,0	84,0	85,0	77,4	78,4	78,0	78,0
Nizozemsko	1,8	-3,5	1,7	1,2	134,0	132,0	133,0	131,0	104,1	107,8	107,6	108,0
Rakousko	1,4	-3,8	2,3	3,1	124,0	125,0	126,0	129,0	105,1	108,0	106,3	106,7
Polsko	5,1	1,6	3,9	4,3	56,0	61,0	62,0	n/a	69,2	58,2	61,9	60,1
Portugalsko	0,0	-2,9	1,4	-1,6	78,0	80,0	80,0	77,0	87,9	89,2	88,2	87,5
Rumunsko	7,3	-6,6	-1,6	2,5	47,0	47,0	46,0	n/a	63,1	57,6	58,8	59,8
Slovinsko	3,6	-8,0	1,4	-0,2	91,0	88,0	85,0	85,0	82,8	85,6	84,6	83,5
Slovensko	5,8	-4,9	4,2	3,3	73,0	72,0	73,0	73,0	69,8	73,6	71,7	72,4
Finsko	0,3	-8,4	3,7	2,9	119,0	114,0	114,0	115,0	120,7	124,7	123,5	125,2
Švédsko	-0,6	-5,0	6,1	3,9	124,0	120,0	124,0	127,0	112,9	108,5	121,6	127,8
Velká Británie	-1,1	-4,4	2,1	0,7	113,0	111,0	112,0	109,0	103,0	96,6	100,3	101,7
EU	0,3	-4,3	2,0	1,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	Saldo veř.rozpočtů k HDP v %				Veřejný dluh k HDP v %				Saldo běžného účtu k HDP			
v %	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
Belgie	-1,0	-5,6	-3,8	-3,7	89,3	95,8	96,0	98,0	-1,6	-1,6	1,4	-1,0
Bulharsko	1,7	-4,3	-3,1	-2,1	13,7	14,6	16,3	16,3	-23,1	-8,9	-1,0	0,9
ČR	-2,2	-5,8	-4,8	-3,1	28,7	34,4	38,1	41,2	-2,1	-2,4	-3,9	-2,9
Dánsko	3,2	-2,7	-2,5	-1,8	33,4	40,6	42,9	46,5	2,9	3,3	5,5	6,5
Německo	-0,1	-3,2	-4,3	-1,0	66,7	74,4	83,0	81,2	6,2	5,9	6,0	5,7
Estonsko	-2,9	-2,0	0,2	1,0	4,5	7,2	6,7	6,0	-9,7	3,7	3,6	2,9
Irsko	-7,3	-14,0	-31,2	-13,1	44,2	65,1	92,5	108,2	-5,6	-2,9	0,5	0,7
Řecko	-9,8	-15,6	-10,3	-9,1	113,0	129,4	145,0	165,3	-14,9	-11,1	-10,1	-9,8
Španělsko	-4,5	-11,2	-9,3	-8,5	40,2	53,9	61,2	68,5	-9,6	-4,8	-4,5	-3,5
Francie	-3,3	-7,5	-7,1	-5,2	68,2	79,2	82,3	85,8	-1,7	-1,3	-1,6	-2,0
Itálie	-2,7	-5,4	-4,6	-3,9	105,7	116,0	118,6	120,1	-2,9	-2,0	-3,5	-3,2
Kypr	0,9	-6,1	-5,3	-6,3	48,9	58,5	61,5	71,6	-15,6	-10,7	-9,9	-10,4
Lotyšsko	-4,2	-9,8	-8,2	-3,5	19,8	36,7	44,7	42,6	-13,2	8,6	3,0	-1,2
Litva	-3,3	-9,4	-7,2	-5,5	15,5	29,4	38,0	38,5	-12,9	4,4	1,5	-1,6
Lucembursko	3,0	-0,8	-0,9	-0,6	13,7	14,8	19,1	18,2	5,1	6,5	7,7	7,1
Maďarsko	-3,7	-4,6	-4,2	4,3	73,0	79,8	81,4	80,6	-7,3	-0,1	1,2	1,4
Malta	-4,6	-3,8	-3,7	-2,7	62,3	68,1	69,4	72,0	-5,0	-8,3	-6,3	-3,3
Nizozemsko	0,5	-5,6	-5,1	-4,7	58,5	60,8	62,9	65,2	4,3	4,1	7,0	8,7
Rakousko	-0,9	-4,1	-4,5	-2,6	63,8	69,5	71,9	72,2	4,9	2,7	3,0	1,9
Polsko	-3,7	-7,4	-7,8	-5,1	47,1	50,9	54,8	56,3	-6,6	-3,9	-4,6	-4,3
Portugalsko	-3,6	-10,2	-9,8	-4,2	71,6	83,1	93,3	107,8	-12,6	-10,9	-10,0	-6,4
Rumunsko	-5,7	-9,0	-6,8	-5,2	13,4	23,6	30,5	33,3	-11,6	-4,2	-4,4	-4,4
Slovinsko	-1,9	-6,1	-6,0	-6,4	21,9	35,3	38,8	47,6	-6,2	-0,7	-0,6	0,0
Slovensko	-2,1	-8,0	-7,7	-4,8	27,9	35,6	41,1	43,3	-6,2	-2,6	-2,5	0,1
Finsko	4,3	-2,5	-2,5	-0,5	33,9	43,5	48,4	48,6	2,6	1,8	1,4	-1,2
Švédsko	2,2	-0,7	0,3	0,3	38,8	42,6	39,4	38,4	8,8	7,0	6,9	7,0
Velká Británie	-5,0	-11,5	-10,2	-8,3	54,8	69,6	79,6	85,7	-1,4	-1,5	-3,3	-1,9
EU	-2,4	-6,9	-6,5	-4,5	62,5	74,8	80,0	82,5	-2,1	-0,8	-0,7	-0,5

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

www.csas.cz

ČESKÁ SPOŘITELNA